

Til Ingrid Holck

Sendt til mail@ingridholck.com

29. september 2021
Sag X21-AD-71-MW
/EmiWor

Afgørelse om aktindsigt i Fonden Martinus Åndsvidenskabelige Institut, CVR-nr. 19 96 14 86

Erhvervsstyrelsen har den 10. august 2021 modtaget din e-mail med anmodning om aktindsigt i følgende:

” Vi skrev til styrelsen senest den 4. juni og modtog den 22. juni de af jer udvalgte akter indtil den dato.

Vi anmoder venligst om at få tilsendt eventuelle senere fremkomne akter angående Fonden Martinus Åndsvidenskabelige Institut, i fortsættelse af de dokumenter vi allerede har modtaget.

Det gælder specielt Fondens redegørelse til Erhvervsstyrelsen den 9. august 2021

” Og det gælder eventuelle akter angående fusionen med Sam Zinglersens Fond (sag X17-AA-77-EM) og med hensyn til fondens øvrige virksomhed.”

Styrelsen bemærker, at du ikke kan anses for at være part i forvaltningslovens forstand i forhold til det sagsområde, der er anført i din anmodning, og styrelsen har derfor behandlet din anmodning om aktindsigt efter bestemmelserne i lov om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven)¹.

Vi kvitterede 16. august 2021 for din anmodning og oplyste samtidig, at fondens redegørelse af 9. august 2021 og de tilhørende bilag efter vores opfattelse indeholder oplysninger om fonden, der muligvis er omfattet af undtagelsesbestemmelserne i offentlighedslovens § 30, nr. 2.

For at få belyst risikoen for, om aktindsigt i dokumenterne vil påføre fonden navnlig økonomisk skade, har Erhvervsstyrelsen derfor anmodet fonden om en udtalelse, som kan belyse, hvorvidt der i disse dokumenter er oplysninger, som efter fondens opfattelse bør undtages efter offentlighedslovens § 30, nr. 2.

ERHVERVSSTYRELSEN

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Tlf. 35 29 10 00
CVR-nr 10 15 08 17
E-post erst@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

---

¹ Jf. Lovbekendtgørelse 2020-02-24 nr. 145.

Fondens bemærkninger

Fonden har i brev af 30. august 2021 redegjort for, hvorfor det vil være af væsentlig økonomisk betydning for fonden, hvis der gives aktindsigt i oplysninger om fondens drifts- eller forretningsforhold el.lign.

Fonden har i den forbindelse indsendt følgende relevante oplysninger, som styrelsen har ekstraheret fra brevet af 30. august 2021. De oplysninger i fondens bemærkninger, som indeholder eller refererer til oplysninger, der vurderes at være undtaget fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 30, nr. 2, er dog ikke medtaget.

”Fonden har en særlig position på markedet for åndsvidenskab i Danmark, og Fonden har således været genstand for adskillige plagiatforsøg. Det har bl.a. mundet ud i en lang retssag, som i byretten og landsretten endte med en domsfældelse til Fondens fordel. En af de dømte har den 14. juni 2021 ved procesbevillingsnævnet ansøgt om appel til Højesteret. Sagen er således endnu ikke afsluttet ved dansk ret. Derudover har der været forsøg på at destabilisere Fonden fra konkurrerende aktører, som har ønsket at plagiere Fondens aktiver, herunder Fondens ophavsretlige beskyttede værker og forretningsmodeller.

Eksempelvis har en af disse aktører denne sommer gennemført et kursus (med gratis undervisning) i nærheden af Martinus Center Klint, Fondens kursus- og feriecenter og i direkte konkurrence med Fondens kursusaktiviteter, som ikke er gratis. Kurset blev samtidigt anvendt til at promovere en ny bog, der er kritisk overfor Fonden (”Lad Martinus komme tilbage til Institutet!”). Det er Fondens opfattelse, at der er anmodet om aktindsigt af Fondens modpart i retssagen, som allerede har forsøgt at underminere Fondens økonomi og krænke Fondens ophavsret. Det har Fonden fået by- og landsrettens ord for.”

...

”Fonden har seks væsentlige indtægtskilder: arv og gaver, kurser, udlejning, bogsalg, magasinet Kosmos og restaurant. Da andre aktører vil kunne profitere af en aktindsigt i oplysninger på næsten alle disse områder, er der en nærliggende risiko for, at Fondens virksomhed vil blive påført betydelig økonomisk skade, såfremt oplysningerne – der har en høj detaljeringsgrad – udleveres.

Såfremt oplysningerne udleveres, vil det endvidere efter Fondens opfattelse kunne forventes, at sådanne interne oplysninger om Fondens forretningsgange, økonomiske strategi mv. vil blive offentliggjort med henblik på at skade Fonden og dens ledelse, herunder Fondens renommé og omdømme blandt sine mange donorer, kunder og frivillige med en nærliggende risiko for væsentlige økonomiske skadevirkninger til følge (jf. nedenfor).”

...

Fortrolige oplysninger om interne overvejelser, uenigheder o.l., som forventes at føre til et tab af goodwill blandt donorer, kunder og frivillige. Det skyldes dels oplysningernes "følsomme" karakter, dels og i særdeleshed, fordi Fonden forventer, at oplysningerne vil blive misbrugt af andre aktører i form af negative kampagner o.l. rettet mod Fondens dispositioner, ledelse mv.

Denne skadevirkning må forventes at blive forstærket yderligere af det forhold, at der som følge af ophavsretssagen har udviklet sig et miljø af negativt indstillede personer og grupper, der aktivt modarbejder Fonden med det formål at undergrave Fondens ledelse og skade omdømme mv. En imødekommelse af ansøgningen om aktindsigt i disse oplysninger vil medføre en nærliggende risiko for, at aktindsigtsøgende offentliggør samtlige dokumenter, således at det ikke blot vil være modparten i retssagen, der bliver bekendt med det fortrolige indhold af dokumenterne, men ligeledes Fondens donorer, kunder og frivillige samt den generelle offentlighed.

Fonden har en stærk almennyttig profil og er helt afhængig af den goodwill og tillid, som Fondens forskellige testatorer, gavegivere og andre viser Fonden. Tillid er Fondens vigtigste valuta.

Helt konkret forventer Fonden samlet set væsentlige økonomiske skadevirkninger som en direkte følgevirkning af tab af goodwill mv. på følgende områder:

C.1. Donorer. Donationer i form af gaver og arv er særlig følsom over for den goodwill, som Fonden nyder blandt sine mange og ofte mangeårige donorer. I regnskabsåret 2019 stod sådanne donorer for knap x [undtaget, red.] af Fondens indtægter (tidligere år væsentligt mere), og i regnskabsåret 2020 modtog Fonden gavebeløb på ca. x [undtaget, red.] mio. kr. og arveløb på ca. x [undtaget, red.] mio. kr. Hvis der gives aktindsigt i de pågældende oplysninger, vil der være en markant risiko for, at Fonden vil opleve en betydelig nedgang i antallet af donationer.

C.2. Frivillige medarbejdere. Frivilligt arbejde er grundlaget for de fleste af Fondens aktiviteter. Fonden har mellem 150-200 frivillige medarbejdere og kun meget få ansatte – Fonden er således helt afhængig af frivillig arbejdskraft. Den tillid, de frivillige nærer til Fonden, vil lide skade, hvis de pågældende oplysninger udleveres, og der er således en markant risiko for, at færre frivillige vil have lyst til at påtage sig vigtige arbejdsopgaver i forbindelse med Fondens forskellige aktiviteter. En nedgang i antallet af frivillige vil betyde, at de normale aktiviteter som foredrag og kurser mv. – der hovedsageligt er baseret på frivillig arbejdskraft – ikke vil kunne gennemføres i samme omfang med tab af indtægt på disse aktiviteter til følge.

C.3. Kunder. Tilliden til Fonden som institution og virksomhed vil lide skade, hvilket igen vil påvirke deltagelsen i undervisning og kurser mv. negativt og dermed reducere Fondens indtægter på disse områder. Også indtægter fra udlejning, restaurant- og café samt salg af bøger og magasiner vil kunne blive ramt, da der er tale om tilknyttede forretningsområder.”

...

”Fortrolige oplysninger af juridisk karakter, herunder dokumenter medforbindelse til den verserende ophavsretssag. Sagen er færdigbehandlet i landsretten med dommen af 8. juni 2021 men forsøges appelleret til Højesteret. Der er indsendt ansøgning til procesbevillingsnævnet, som der forventes svar på i slutningen af september eller begyndelsen af oktober. Klager håber formentligt gennem aktindsigt i dokumenter på sagen X21-AD-09-KY at skaffe sig adgang til fortrolige oplysninger til brug i forbindelse med en eventuel behandling af sagen i Højesteret. Derudover er der tale om andre fortrolige oplysninger af ophavsretlig karakter.

Aktindsigt i de juridiske overvejelser, strategier o.l. i tilknytning til ophavsretssagen vil forventeligt have negativ indflydelse på situationen efter retssagens afslutning ved dansk ret, herunder og i særdeleshed når der skal indgås aftale med bl.a. modparten og andre interesserede om, hvordan Martinus’ værker (tekster og symboler) kan anvendes uden at krænke Instituttets ophavsret.

Modparten i den verserende ophavsretssag har indtil dommen i landsretten vist stor vilje til at fortsætte sine aktiviteter med at udfordre Fondens ophavsrettigheder med væsentlige økonomiske udgifter (advokatudgifter) og reduceret indtjening (bogsalg) for Fonden til følge. De dømte har betalt det samlede beløb i form af erstatning, sagsomkostninger og procesrenter. Fonden forventer, at aktindsigt i de nævnte oplysninger stadig kan påføre Fonden væsentlige skadevirkninger, herunder økonomiske.”

Dine bemærkninger til styrelsens agterskrivelse

Erhvervsstyrelsen har modtaget dine bemærkninger af 15 september 2021 til vores agterskrivelse af 1. september 2021. Erhvervsstyrelsen skal herefter træffe nedenstående afgørelse om aktindsigt.

Dine bemærkninger indgår i styrelsens behandling af sagen i det omfang bemærkningerne angår selve spørgsmålet om hvilke oplysninger, der er undtaget aktindsigt, herunder især fondens bemærkninger hertil, som er gengivet ovenfor, hvorimod dine øvrige generelle bemærkninger om fonden eller styrelsens fondsretlige tilsyn med fonden ikke indgår i afgørelsen om aktindsigt, da de ikke ses at være relevante i denne sammenhæng.

Afgørelse

Erhvervsstyrelsen skal i henhold til offentlighedslovens § 7 meddele dig aktindsigt i de vedlagte dokumenter på baggrund af dine aktindsigtsansøgning af 10. august 2021.

Efter høring af fonden finder styrelsen i medfør af offentlighedslovens § 30, nr. 2, at aktindsigt i oplysninger om drifts- eller forretningsforhold el.lign. i dokumenterne ikke kan imødekommes, da det er af væsentlig økonomisk betydning for fonden. Styrelsen har derfor overstreget disse oplysninger i dokumenterne.

Begrundelse

Offentlighedslovens § 30, nr. 2, er begrundet i hensynet til private erhvervsinteresser m.v. I lovbemærkningerne til bestemmelsen fremgår det, at forvaltningsmyndigheden skal foretage en konkret vurdering, der falder i to led.

Myndigheden skal først tage stilling til, hvorvidt der er tale om oplysninger vedrørende forretningsforhold m.v. Er det tilfældet, skal myndigheden dernæst vurdere, om aktindsigt i disse oplysninger må antages at indebære en nærliggende risiko for, at der – typisk af konkurrencemæssige grunde – påføres den pågældende virksomhed navnlig økonomisk skade af nogen betydning.

Det fremgår også af lovbemærkningerne, at der gælder en klar formodning for, at udlevering af oplysningerne vil indebære en nærliggende risiko for, at den virksomhed, oplysningerne angår, vil lide skade af betydning.

Forvaltningsmyndigheden bør alligevel indhente en udtalelse fra den, oplysningerne angår, for at få belyst risikoen for, at en udlevering af oplysninger om forretningsforhold m.v. vil medføre den nævnte risiko for økonomisk skade.

Det er ikke præciseret i offentlighedsloven eller dennes forarbejder, hvad der skal forstås ved ”tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold el.lign.

Offentlighedskommissionen har i Betænkning om Offentlighedsloven² vurderet, at det ikke er muligt udtømmende eller blot nogenlunde dækkende at fastlægge, hvilke oplysninger der skal være omfattet af udtrykket. Som eksempel nævnes bl.a. oplysninger om forretningsforbindelser, kontraktvilkår, forretningsmæssige strategier, driftsomkostninger, salgsomkostninger samt oplysninger om virksomhedens regnskaber og økonomiske forhold i øvrigt.

Det er Erhvervsstyrelsens vurdering, at dokumenterne indeholder oplysninger om forretningsforbindelser, kontraktvilkår, forretningsmæssige

---

² Betænkning nr. 1510/2009, s. 706

strategier, og andre økonomiske forhold og dermed oplysninger, som er omfattet af offentlighedsloven § 30, nr. 2.

Det er endvidere styrelsens vurdering på baggrund af bemærkningerne fra fonden og en gennemgang af dokumenterne, at der er en klar formodning for, at udlevering af disse oplysninger vil indebære en nærliggende risiko for, at fonden vil lide væsentlig økonomisk skade.

Vi har lagt vægt på, at oplysningerne angår detaljer om fonden strategier, organisatoriske prioriteringer, investeringer, handlingsplaner, interne overvejelser og fortrolige oplysninger af juridisk karakter samt oplysninger om fondens regnskaber og økonomiske forhold i øvrigt, og at en offentliggørelse af oplysningerne vil have økonomisk betydning for fonden.

I forlængelse heraf skal styrelsen bemærke, at Erhvervsankenævnet i kendelse af 17. september 2021 (j-nr. 21/05545) har stadfæstet styrelsens afgørelser af 13. januar 2021, 18. marts 2021 og 26. april 2021 vedrørende aktindsigt i fonden, idet ankenævnet også har vurderet, at udlevering af oplysningerne udgør en nærliggende risiko for, at fonden vil lide væsentlig økonomisk skade, og at ankenævnet i den forbindelse har lagt vægt på, at der gælder en klar formodning for, at udlevering af oplysningerne omfattet af offentlighedslovens § 30, nr. 2, vil indebære en nærliggende risiko for, at fonden vil lide skade af betydning.

Erhvervsstyrelsen bemærker afslutningsvis, at vi i medfør af offentlighedslovens § 30, nr. 1, også har undtaget oplysninger i dokumenterne om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold, fra aktindsigt.

Erhvervsstyrelsens bemærkninger til dine bemærkninger

Du har i dit brev af 15. september 2021 bemærket, at aktindsigt i de undtagne oplysninger vil styrke tilliden til fonden blandt dennes gavegivere og at det i højeste grad må siges at være af offentlig interesse for gavegiverne, at de gives aktindsigt i de undtagne oplysninger. Du beder derfor styrelsen om at genoverveje vores vurdering.

Du understreger samtidig, at de hensigter, som fonden efter sigende tillægger dig for at bede aktindsigt, intet har med virkeligheden at gøre. I forlængelse heraf oplyse du, at begrundelsen for at søge aktindsigt udelukkende er at sikre fondens fremtid, og at hemmeligholdelse af forretningsmæssige årsager efter din vurdering må anses for absurd og viser, at fonden har en dårlig forretningssans.

Endelige oplyser du, at din hensigt med at søge aktindsigt er udelukkende at få dokumenteret, hvorvidt stifters vilje bliver fulgt på Martinus Institut.

Dit breve indeholder derudover som nævnt en række andre oplysninger og bemærkninger, som mere vedrører fondsbestyrelsens varetagelse af dens hverv end bemærkninger til fondens begrundelse for, hvilken skadevirkning aktindsigt i de undtagne oplysninger vil kunne medføre. Disse

generelle bemærkninger om fonden ses ikke at være relevante i forhold til selve behandlingen af din aktindsigtsanmodning.

Erhvervsstyrelsen skal i forhold til dine bemærkninger af 15. september 2021 og med henvisning til vores begrundelse ovenfor gøre opmærksom på, at styrelsen med henblik på at kunne vurdere, om aktindsigt i fondens oplysninger om drifts- eller forretningsforhold el.lign. må antages at indebære en nærliggende risiko for, at fonden påføres navnlig økonomisk skade af nogen betydning, har indhentet en udtalelse fra fonden.

Dette skal ses i sammenhæng med, at styrelsen i sagens natur ikke har de nødvendige forudsætninger for at vurdere, om det rent faktisk vil skade fonden, hvis der gives aktindsigt i fondens oplysninger om drifts- eller forretningsforhold el.lign. mv. omfattet af offentlighedslovens § 30, nr. 2.

Fonden har overfor styrelsen konkretiseret hvilke skadevirkninger, det vil have for fonden, hvis der gives aktindsigt i fondens forretningsmæssige oplysninger mv. i de dokumenter, som om omfattet af din aktindsigtsanmodning.

Styrelsen finder på baggrund af fondens udtalelse og en gennemgang af oplysningerne i dokumenterne fortsat, at der gælder en klar formodning for, at udlevering af oplysningerne vil indebære en nærliggende risiko for, at fonden vil lide skade af betydning.

Det skal afslutningsvis og for en god ordens skyld bemærkes, at din individuelle interesse i søge aktindsigt ikke indgår i styrelsens behandling af sagen, idet anmodning om aktindsigt efter offentlighedsloven tilkommer enhver uden hensyntagen til den aktindsigtssøgendes individuelle forhold, jf. lovens § 7. Det, styrelsen med denne afgørelse har taget stilling til, er dermed, hvilke dokumenter og oplysninger der i overensstemmelse med offentlighedslovens regler kan gives aktindsigt i til enhver, der anmoder om aktindsigt i de to konkrete sager.

Meraktindsigt

Af offentlighedslovens § 14, stk. 1, 2. pkt., fremgår det, at der kan gives aktindsigt i videre omfang, medmindre det vil være i strid med anden lovgivning, herunder blandt andet regler om tavshedspligt. Princippet om meroffentlighed er derfor begrænset af reglerne om tavshedspligt i forvaltningslovens § 27, stk. 1-4.

Det er vores vurdering, at forvaltningslovens § 27, stk. 1, nr. 1 og 2, i denne sag er til hinder for, at der gives aktindsigt i videre omfang, end hvad der følger af offentlighedslovens § 30 som følge af den indholdsmæssige sammenhæng mellem disse to lovbestemmelser.

Styrelsen har derfor vurderet, at der ikke er grundlag for at give aktindsigt i videre omfang, og har herved lagt vægt på de samme hensyn som ligger bag bestemmelserne i offentlighedslovens § 30 samt reglerne om

tavshedspligt i forvaltningslovens § 27, stk. 1, nr. 1 og 2, afvejet over for din interesse i offentlighed i dokumenterne.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan indbringes for Erhvervsankenævnet i medfør af offentlighedslovens § 37, jf. erhvervsfundslovens § 130.

En eventuel klage skal fremsendes via Erhvervsstyrelsen på erst@erst.dk, eller Erhvervsstyrelsen, Langelinie Allé 17, 2100 København Ø. Det kan til orientering oplyses, at såfremt Erhvervsstyrelsen fastholder afgørelsen, videresender styrelsen i givet fald snarest og som udgangspunkt inden 7 arbejdsdage efter modtagelsen af klagen sagen og dens dokumenter til ankenævnet, jf. offentlighedslovens § 37.

Hvis du har spørgsmål eller kommentarer, skal du være velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Emil Bach Worsøe

Specialkonsulent

Tlf. direkte 35 29 14 12

E-post EmiWor@erst.dk